

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ

ΡΟΔΟΣ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World Heritage
Convention

Το παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου ή Καστέλλο είναι χτισμένο στο βορειοδυτικό ψηλότερο σημείο της μεσαιωνικής πόλης και δεσπόζει με τον όγκο του πάνω από αυτή και τα λιμάνια της. Ισχυρό καθώς ήταν και δεμένο άρρηκτα με την οχύρωση, μετείχε ενεργά στην άμυνα και ήταν το τελευταίο καταφύγιο του πληθυσμού σε περίπτωση κατάληψης της πόλης από τον εχθρό.

Το παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου είναι ένα ορθογώνιο κτήριο (διαστ. 80x75 μ.) διαμορφωμένο γύρω από μια μεγάλη αυλή (διαστ. 50x40 μ. περίπου). Χτίστηκε στο τέλος του 7ου αιώνα, με σκοπό να αποτελέσει την ακρόπολη του πρωτοβυζαντινού «φρουρίου» και εξακολούθησε να παίζει τον ίδιο ρόλο σε όλη τη διάρκεια της βυζαντινής περιόδου και της ιπποκρατίας (1309-1522). Οικοδομικές επεμβάσεις έγιναν και πριν από την εγκατάσταση των ιπποτών στο νησί, οι οποίοι από το 4 τέταρτο του 14ου αιώνα άρχισαν να επισκευάζουν τη υζαντινή ακρόπολη και να τη μετασκευάζουν σε κατοικία του Μεγάλου Μαγίστρου και διοικητικό κέντρο του ιπποτικού κράτους.

Στη νότια όψη του κτηρίου βρίσκεται η κύρια πύλη, πλαισιωμένη από δύο επιβλητικούς πύργους. Η δυτική όψη του διατρύπεται από μια πύλη, που εμπρός της ορθώνεται ένας ορθογώνιος και ψηλός πύργος, έργο πιθανώς του Μεγάλου Μαγίστρου Pierre d'Aubusson (1476-1503).

Στη βόρεια πλευρά υπάρχουν υπόγειοι χώροι που χρησίμευαν ως αποθήκες και πιθανώς εκεί κατέφευγε, σε περίπτωση εκθρικής επιδρομής, μέρος του άμαχου πληθυσμού της πόλης. Στο ισόγειο, γύρω από την ορθογώνια αυλή, υπήρχαν καμαροσκέπαστες μικρές και μεγάλες αίθουσες που χρησίμευαν ως βοηθητικοί χώροι.

Ο όροφος του παλατιού από τα μέσα περίπου του 19ου αιώνα είχε καταρρεύσει εντελώς και ελάχιστα στοιχεία του διασώθηκαν μέχρι το 1937, οπότε άρχισε το έργο της «αναστήλωσης», με μεγάλης κλίμακας και συχνά αυθαίρετες επεμβάσεις. Στον όροφο βρίσκονταν διάφορες επίσημες αίθουσες, όπως η «Μεγάλη Αίθουσα του Συμβουλίου» και η τραπεζαρία, καθώς και τα ιδιαίτερα διαμερίσματα του Μεγάλου Μαγίστρου, γνωστά με την κοινή ονομασία «Μαργαρίτες». Δεξιά της μνημειώδους μαρμαρίνης κλίμακας που οδηγεί στον α΄ όροφο ιδρύθηκε επί ιταλοκρατίας παρεκκλήσι, μέσα στο

οποίο είναι στημένο χάλκινο άγαλμα του αγίου Νικολάου, αντίγραφο ομώνυμου έργου του Ντονατέλλο που βρίσκεται στο Μπάρι. Σε πολλές αίθουσες του ορόφου έχουν στρωθεί μωσαϊκά δαπέδου υστεροελληνιστικών, ρωμαϊκών και παλαιοχριστιανικών χρόνων, τα περισσότερα από κτήρια της Κω.

Την περίοδο της τουρκοκρατίας το παλάτι χρησιμοποιήθηκε ως φυλακή, χρήση που θα διατηρήσει και επί ιταλοκρατίας, μέχρι την εποχή που αποφασίστηκε η «αναστήλωσή» του.

Σε αίθουσες του ισογείου παρουσιάζονται δύο μεγάλες μόνιμες εκθέσεις: στη βορινή πλευρά η έκθεση με θέμα την πόλη της Ρόδου από την ίδρυσή της (408 π.Χ.) μέχρι τη ρωμαιοκρατία και στη νοτιοδυτική πλευρά, δίπλα από το παρεκκλήσι, η έκθεση με θέμα τη Ρόδο από τον 4ο αι. μ.Χ. έως την κατάληψή της από τους Τούρκους (1522).

ΑΡΧΑΙΑ ΡΟΔΟΣ - 2.400 ΧΡΟΝΙΑ

Στην έκθεση που εγκαινιάστηκε το 1993, έτος εορτασμού των 2.400 χρόνων από την ίδρυση της πόλης της Ρόδου (408/7 π.Χ.), παρουσιάζονται ευρήματα που ήρθαν στο φως κατά τη διάρκεια σωστικών ανασκαφών που διεξήχθησαν από το 1948 έως σήμερα.

ΑΙΘΟΥΣΑ Ι

Το νησί της Ρόδου από τη νεολιθική εποχή έως τον Συνοικισμό. **Προθήκη 4:** Συνοπτική εικόνα της υστερομινωικής Ι πόλης (1600-1450 π.Χ.) στα Τριάντα. **Προθήκες 7-11:** Κεραμική γεωμετρικών και αρχαϊκών χρόνων. Ταφικά σύνολα από περιοχές του νησιού.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΙ

Συνοικισμός (408/7 π.Χ.). Ίδρυση και οργάνωση της πόλης. **Προθήκη 4:** Αντικείμενα στα οποία απεικονίζονται τα επίσημα σύμβολα της ροδιακής πολιτείας. **Προθήκη 5:** Όπλα και βλήματα σφενδονών.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΙΙ

Δημόσια οικοδομήματα και ιερά. **Προθήκες 1-2:** Αναθήματα από το ιερό της Δήμητρας. **Προθήκη 6:** Πήλινη κεφαλή Ηλίου (150-100 π.Χ.) και θραύσμα ροδιακού αμφορέα, επάθλου στην οριζή προς τιμήν του θεού Ηλίου, τα Αλίεια (4ος αι. π.Χ.). **Προθήκη 11:** Αναθήματα από τον αποθέτη του ιερού του Αταβυρίου Διός.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΙV

Ροδιακή οικία. Στο κέντρο της αίθουσας ψηφιδωτό δάπεδο με παράσταση προσώπειου της Νέας Κωμωδίας. **Προθήκες 7 και 9:** Εκθέματα που απηχούν την εύθυμη ατμόσφαιρα των συμποσίων.

ΑΙΘΟΥΣΑ V

Σκευή οικιακής χρήσης.

ΑΙΘΟΥΣΑ VI

Καλλωπισμός - καθημερινές ασχολίες. **Προθήκη 1α:** Γυάλινα αγγεία και αλάβαστρα για έλαια και αρώματα. **Προθήκη 3:** Χρυσά κοσμήματα. **Προθήκη 5:** Εκθέματα που συνδέονται με το παιδί και το παιχνίδι.

ΑΙΘΟΥΣΑ VII

Καλλιτεχνικός - πνευματικός βίος. Στην αίθουσα δεσπόζει γύψινο αντίγραφο αγάλματος που εικονίζει παιδί σε στάση προσευχής. Αποδίδεται στη σχολή του Λυσίππου (300 π.Χ.).

ΑΙΘΟΥΣΑ VIII

Ροδιακά εργαστήρια κεραμικής. **Προθήκη 2:** Αγγεία και μίτρες για την κατασκευή ανάγλυφων σκύφων.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΙX

Κοροπλαστική - χαλκοπλαστική - υαλουργία. **Προθήκη 1:** Πήλινα ειδώλια και μίτρες. **Προθήκη 2:** Ευρήματα από εργαστήρια χαλκοπλαστικής, όπου γινόταν η χύτευση των αγαλμάτων με τη μέθοδο του «χαμένου κεριού» (cire perdue). Αναπαραστάσεις που έχουν προταθεί κατά καιρούς για τον Κολοσσό της Ρόδου.

ΑΙΘΟΥΣΑ X

Εμπόριο - οικονομία - νομίσματα. **Προθήκη 1:** Εισπηγμένοι οξυψύθμενοι αμφορείς. **Προθήκη 2:** Η εξέλιξη του ροδιακού αμφορέα (μέσα 4ου αι.-200 π.Χ.). **Προθήκες 4-5:** Ροδιακά και ξένα νομίσματα και τρεις ροδιακοί «θησαυροί».

ΑΙΘΟΥΣΑ XI

Η νεκρόπολη. Δεξιά από την είσοδο επιτάφιος ναΐσκος με γραπτό διάκοσμο υστεροελληνιστικής περιόδου. Τεφροδόξα αγγεία και οστεοθήκες.

ΑΙΘΟΥΣΑ XII

Ταφικά έθιμα. **Προθήκες 1-4:** Χαρακτηριστικά σύνολα κτερισμάτων από τάφους της νεκρόπολης. **Προθήκη 5:** Κατάδεσμοι, φύλλα μολύβδου με εγχάρακτες επιγραφές, συνήθως κατάρες, που τοποθετούνταν κυρίως σε τάφους «βιαιοθανάτων» νεκρών.

Η ΡΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ 4ο ΑΙΩΝΑ ΕΩΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ (1522)

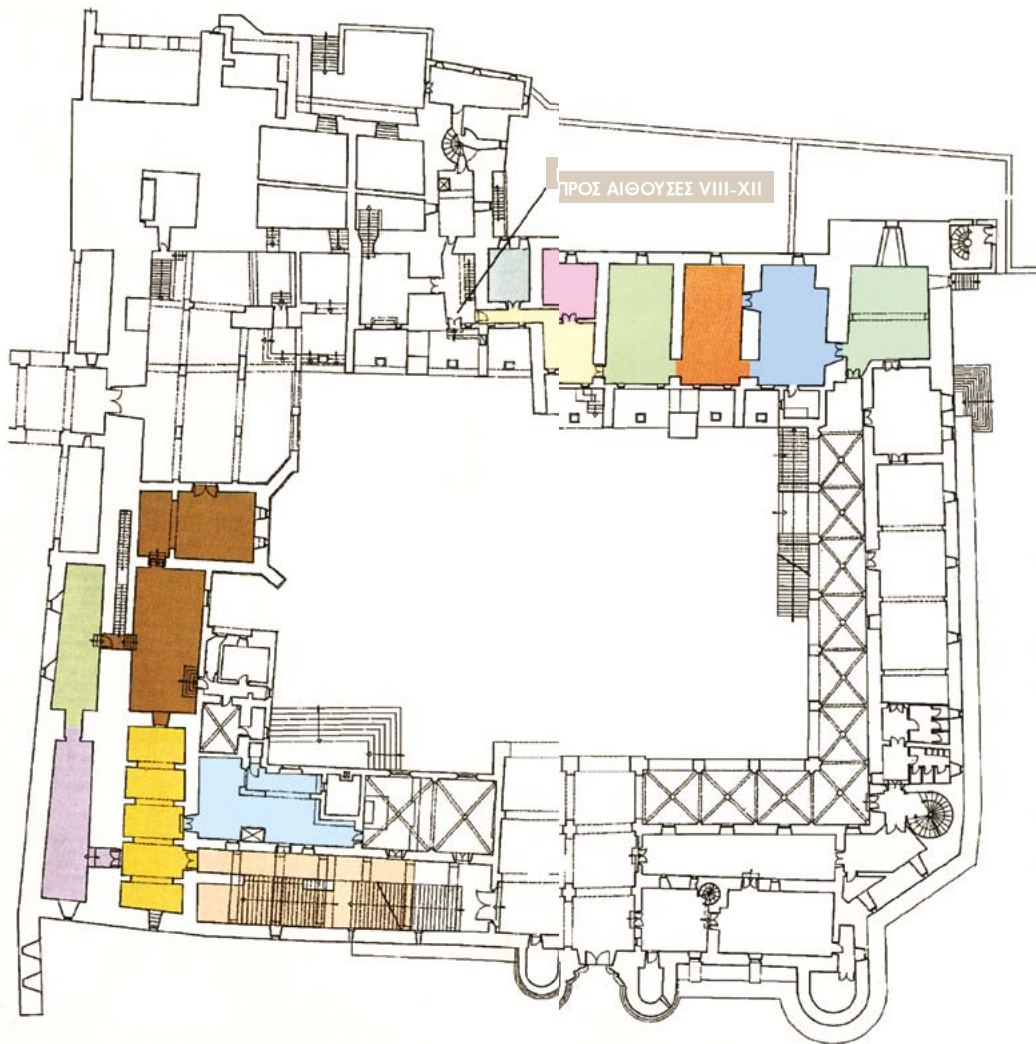
Η έκθεση οργανώθηκε με την ευκαιρία του εορτασμού των 2.400 χρόνων από την ίδρυση της πόλης της Ρόδου. Βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά του ισογείου του παλατιού του Μεγάλου Μαγίστρου, όπου οι τοίχοι του συμπίπτουν με την οχύρωση της πόλης του 7ου αι. μ.Χ. Χρονολογικά εκτείνεται από τους χριστιανικούς χρόνους μέχρι την κατάληψη της Ρόδου από τους Οθωμανούς το 1522, ενώ γεωγραφικά αφορά όχι μόνο στην πόλη αλλά και σε ολόκληρο το νησί.

Σκοπός της έκθεσης είναι η ανάδειξη των πτυχών της καθημερινής ζωής στη Ρόδο μέσα από τα αρχαιολογικά ευρήματα αλλά και με τη βοήθεια εποπτικού υλικού.

Οι θεματικές ενότητες της έκθεσης έχουν κατανεμηθεί κατά αίθουσα, πλαισιώνονται από ήχους, μουσική και λόγο και παρουσιάζονται κατά την ακόλουθη σειρά:

ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Πρώτοι χριστιανικοί και παλαιοχριστιανικοί χρόνοι - παγανιστικές θρησκείες και χριστιανισμός. Πολεοδομική εξέλιξη της πόλης της Ρόδου, πυκνότητα και έκταση των μεσαιωνικών μνημείων στο νησί.

ΑΙΘΟΥΣΑ 2

Οικονομία. Γεωργία, βιοτεχνία, εμπόριο, προϊόντα εισαγωγής, νομισματική κίνηση.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3

Καθημερινή ζωή. Διατροφή, ενδυμασία, ελεύθερος χρόνος και διασκέδαση, κοινωνική μέριμνα. Ταφικά έθιμα και νεκροταφεία.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4

Άμυνα και διοίκηση. Όπλα και αμυντική οργάνωση, κρατική και εκκλησιαστική διοικητική οργάνωση.

ΑΙΘΟΥΣΑ 5

Πνευματικός βίος.

ΑΙΘΟΥΣΕΣ 6-7

Λατρεία.

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ

ΡΟΔΟΣ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World Heritage
Convention

i T: 22413 65270

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΗΛΙΑΣ ΚΟΛΛΙΑΣ, ΕΥΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΧΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
www.tap.gr